

02.07.24

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**02 Temmuz 2024
Salı**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

02 Temmuz 2024 Salı

YASAMA BÖLÜMÜ

KANUN

7518 Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

- Balıkesir İlinde Kurulacak Pazarköy RES (Yardımcı Kaynak GES) Elektrik Üretim Tesisini İçin Gerekli Olan Bazı Taşınmazların Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8695)
- Bursa İlinde Bulunan Güney-1 RES Elektrik Üretim Tesisinin Kapasite Artışı İçin Gerekli Olan Bazı Taşınmazların Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8696)
- Cebelibereket Erzin Enerji İhtisas Endüstri Bölgesinin Sınırlarının Değiştirilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8697)
- 2024 Yılı Sulama Tesisleri İşletme ve Bakım Ücret Tarifelerine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 8698)
- Çanakkale İli, Biga İlçesinde Bulunan Yerlerde Arazi Toplulaştırması ve Tarla İçeri Geliştirme Hizmetleri Yapılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8699)
- Balıkesir İli, Altıeylül, Kepsut ve Bigadiç İlçelerinde Bulunan Yerlerde Arazi Toplulaştırması ve Tarla İçeri Geliştirme Hizmetleri Yapılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8700)
- Sınırları Gösterilen Alanın Artvin Şavşat Çermik Termal Turizm Merkezi Olarak Tespit ve İlan Edilmesi ile Ordu Akkuş Argın Yaylası Turizm Merkezi ve Erzurum Ilıca Termal Turizm Merkezi ile Yozgat Boğazlıyan Bahariye Cavlak Termal Turizm Merkezinin İptal Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 8701)
- Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Kararda Değişiklik Yapılması ve Aynı Kararın 2024 Yılında da Uygulanmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 8702)
- 2024-2025 Eğitim-Öğretim Yılında Yükseköğretim Kurumlarında Cari Hizmet Maliyetlerine Öğrenci Katkısı Olarak Alınacak Katkı Payları ve Öğrenim Ücretlerinin Tespitine Dair Karar (Karar Sayısı: 8703)
- Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile İlgili Karar (Karar Sayısı: 8704)

02.07.24

ATAMA KARARLARI

— Cumhurbaşkanlığı Tarafından Yapılan Atamalar Hakkında Kararlar (Karar: 2024/186, 187)

YÖNETMELİKLER

— Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (Karar Sayısı: 8705)

— Ardahan Üniversitesi Önlisans-Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞ

— Mülki İdare Amirleri Atama, Değerlendirme ve Yerdeğiştirme Yönetmeliğinin Eki Cetvellerde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ (No: 2024/1)

Türkiye, tarımsal hasılda Avrupa'da birinci oldu

Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, Türkiye'nin geçen yıl elde edilen 68,5 milyar dolarlık tarımsal hasılayla Avrupa'da birinci olduğunu, dünyada da ilk 10 ülke arasında yer aldığını bildirdi.

Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımda, çiftçilerin Türkiye ekonomisine değer katmayı sürdürdüğünü ifade etti.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) ile Dünya Bankasının verilerini aktaran Yumaklı, "Türkiye, 2023 yılında elde edilen 68,5 milyar dolarlık tarımsal hasıla ile Avrupa'da birinci, dünyada ise ilk 10 ülke arasında yer aldı. Bu başarıda emeği geçen tüm sektör paydaşlarımızı gönülden kutluyorum." ifadesini kullandı.

Söz konusu paylaşımda, Türkiye'nin 2023'te bir önceki yıla göre yüzde 16'lık tarımsal hasıla artışı elde ettiği bilgisine de yer verildi.

Türk-İş gıda enflasyonu durma noktasında

Türk-İş'in ölçtüğü gıda enflasyonu Haziran ayında aylık bazda durma noktasına geldi. Verilere göre Haziran ayında konfederasyonun derlediği gıda fiyatları bir önceki aya göre yüzde 0,05 arttı.

Türkiye'de enflasyonun öncü göstergelerinden biri olarak kabul edilen Türk-İş'in gıda enflasyonu aylık bazda durma noktasına geldi.

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (Türk-İş), Haziran ayına ilişkin "Açlık ve Yoksulluk Sınırı" raporunu yayımladı.

Rapora göre Haziran ayında gıda enflasyonu aylık bazda yüzde 0,05 oldu. Yıllık enflasyon ise yüzde 82,96 olarak kaydedildi.

Ankara'da yaşayan dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı diğer adıyla açlık sınırı Haziran'da 18 bin 978 TL 'ye yükseldi. Böylelikle Haziran ayında da açlık sınırı 17 bin 2 TL'lik asgari ücreti aştı.

Aynı dönemde gıda harcaması ile giyim, konut (kira, elektrik, su, yakıt), ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamalarının toplam tutarı ya da bilinen adıyla yoksulluk sınırı 61 bin 820 TL'ye çıktı.

Bekâr bir çalışanın 'yaşama maliyeti' de aylık 24 bin 614 TL oldu.

Tarım, gıda ve içecek sektöründe 2024'in ilk 5 ayında 11,22 milyar dolarlık ihracat yapıldı

Türkiye Gıda ve İçecek Sanayii Dernekleri Federasyonu (TGDF), Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Dış Ticaret Verileri temel alınarak hazırlanan TGDF Dijital Veri Paneli mayıs ayı sonuçlarını açıkladı. Buna göre, bu yılın ilk 5 ayında tarım, gıda ve içecek sektörü, geçen yıl aynı döneme göre yüzde 7,45 artışla 11,22 milyar dolar ihracat, yüzde 23,26 düşüşle 8,3 milyar dolar ithalat yaptı.

Özel Ticaret Sistemi (ÖTS) çerçevesinde yayımlanan dış ticaret verilerine göre, Mayıs 2024 itibarıyla aylık temelde ihracat geçen yıl aynı döneme kıyasla **yüzde 11,27 artışla 2,3 milyar dolar, ithalat yüzde 33,7 azalarak 1,81 milyar dolar** oldu. Mayıs ayında buğday ithalatı yüzde 58,9, ham ayçiçeği yağı yüzde 34,4 ve mısır dane ithalatı yüzde 7,8 geriledi. Ocak-mayıs döneminde dış ticaret dengesi 2,92 milyar dolar fazla verdi.

Yılın ilk 5 ayında dış ticaret dengesi fazla verdi

Yılın ilk 5 ayında tarım, gıda ve içecek sektöründe dış ticaret dengesi geçen yıl aynı döneme göre yüzde 886,5 artışla 2,92 milyar dolar fazla verdi. Geçen yıl ocak-mayıs döneminde dış ticaret dengesi 0,37 milyar dolar açık vermişti. Mayıs ayı itibarıyla aylık bazda ise dış ticaret dengesi 490 milyon dolar fazla verdi. **Yılın ilk 5 ayında birim ihracat değeri geçen yıl aynı döneme kıyasla yüzde 7,65 düşüşle 1224**

dolar/ton oldu. İthalat birim değeri ise geçen yıl aynı dönemle karşılaştırıldığında yüzde 2,33 artışla 613 dolar/ton seviyesine ulaştı.

Dış ticarete öne çıkan ürünler

Yılın ilk 5 ayında **ihracatta öne çıkan ürünlerde ilk sırayı 605,6 milyon dolar ile fındık içi** aldı. Bu ürünü 603,7 milyon dolar ile buğday unu ve 375,6 milyon dolar ile rafine ayçiçeği yağı izledi. Bu ürünler, ocak-mayıs dönemi itibarıyla toplam ihracatın yaklaşık yüzde 14,15'ini oluşturdu.

Aynı dönemde ithalatta ise en fazla ithal edilen ürün 839,4 milyon dolar ile buğday oldu. Buğdayı 774 milyon dolar ile soya fasulyesi ve 375,6 milyon dolar ile ham ayçiçeği yağı takip etti. Bu üç ürün, ocak-mayıs dönemi itibarıyla toplam ithalatın yüzde 23,96'sını oluşturdu.

Aylık temelde değerlendirildiğinde, mayıs ayında ihracatta öne çıkan ürünlerde ilk sırayı 139,9 milyon dolar ile fındık içi alırken, bu ürünü 122,5 milyon dolar ile buğday unu ve 88,6 milyon dolar ile rafine ayçiçeği yağı izledi. Aynı ayda en fazla ithal edilen ürünler ise 144,6 milyon dolar ile buğday, 116,7 milyon dolar ile ham ayçiçeği yağı ve 116,6 milyon dolar ile mısır dane olarak sıralandı.

İthalatta ilk iki sıra: Rusya ve Ukrayna

Bu yılın ilk 5 ayında yapılan ithalatta ilk sırayı 839,4 milyon dolar ile buğday aldı. **Rusya ve Ukrayna, buğdayın en fazla ithal edildiği ilk iki ülke olmayı sürdürdü.** Bu dönemde, Rusya'dan 641,5 milyon dolar, Ukrayna'dan 172,3 milyon dolar tutarında buğday ithalatı yapıldı. Bu iki ülkenin toplam buğday ithalatındaki payı yaklaşık yüzde 96,9 oldu. Aynı dönemde 9,6 milyon dolar buğday ithalatıyla Moldova üçüncü sırada yer aldı.

Aylık temelde bakıldığında ise mayıs ayındaki 144,6 milyon dolarlık buğday ithalatının 126,2 milyon dolarlık kısmı Rusya'dan yapıldı. Rusya'nın ardından Ukrayna'dan 17,1 milyon, Romanya'dan 900 bin dolarlık buğday ithalatı gerçekleştirildi. Yılın ilk 5 ayında buğdaydan sonra 774 milyon dolar tutarında soya fasulyesi ve 547,3 milyon dolar tutarında ham ayçiçeği yağı ithal edildi. Soya fasulyesi ithalinde ilk sırayı 499,5 milyon dolar ile Brezilya alırken, bu ülkeyi Ukrayna (138,5 milyon dolar) ve ABD (71,6 milyon dolar) takip etti.

Yılın ilk 5 ayında 547,3 milyon dolar tutarında ham ayçiçeği yağı ithalatı yapılırken, sıralama, 278,7 milyon dolar ile Ukrayna, 233,4 milyon dolar ile Rusya ve 15,7 milyon dolar ile Sırbistan oldu. Türkiye'nin ithalatında ilk 3 sırada yer alan 3 üründe ithalatın büyük bölümü Rusya ve Ukrayna'dan yapıldı.

Şeker ve şekerli mamullerde 1 milyar 288 milyon dolarlık ihracat

Bu yılın ilk 5 aylık dış ticaret verileri sektörler göre incelendiğinde, en fazla ihracatın 1 milyar 288 milyon dolar ile şeker ve şekerli mamuller sektöründe yapıldığı görüldü.

Bu sektörü sırasıyla sert kabuklu meyveler sektörü, yaş meyve sektörü, balıkçılık ve su ürünleri sektörü ve bitkisel yağ sektörü takip etti.

Şeker ve şekerli mamuller sektörünün toplam ihracat içindeki payı yüzde 13,49, sert kabuklu meyveler sektörünün yüzde 11,25, yaş meyve sektörünün yüzde 10,25, balıkçılık ve su ürünleri sektörünün yüzde 7,79 ve bitkisel yağ sektörünün yüzde 7,52 oldu.

Yine aynı dönemde **en fazla ithalat 2 milyar 337 milyon dolar ile hayvan yemi sektöründe** yapıldı. Bu sektörün ardından en fazla ithalat yapan sektörler, bitkisel yağ (1 milyar 386 milyon dolar), un (983 milyon dolar), kakao ve çikolata (516 milyon dolar) ve canlı hayvan ticareti (301 milyon dolar) sektörleri olarak sıralandı.

Hayvan yemi sektörünün toplam ithalat içindeki payı yüzde 35,14, bitkisel yağ sektörünün yüzde 20,84, un sektörünün yüzde 14,77, kakao ve çikolata sektörünün yüzde 7,76 ve canlı hayvan ticareti sektörünün 4,53 oldu.

İhracat değeri en fazla artan sektör: Sert kabuklu meyveler

Söz konusu dönemde geçen yıl aynı döneme kıyasla ihracatı değer olarak en fazla artan sektörlerin başında 308 milyon dolar ile sert kabuklu meyveler sektörü geldi. Bu sektörü **153 milyon dolar ile yaş meyve sektörü, 152 milyon dolar ile şeker ve şekerli mamuller sektörü, 94 milyon dolar ile balıkçılık ve su ürünleri sektörü ve 89 milyon dolar ile makarna sektörü** izledi.

Bu dönemde ihracatı değer olarak en fazla düşen sektör 404 milyon dolar ile bitkisel yağ sektörü oldu. Ayrıca sebze sektörü 89 milyon dolar, bakliyat sektörü 45 milyon dolar, beyaz et sektörü 29 milyon dolar ve tohumculuk sektörü 9 milyon dolar geriledi.

İthalat lideri: Kakao ve çikolata

Bu yılın ilk 5 ayında geçen yıl aynı döneme göre, ithalatı değer olarak en fazla artan sektör 157 milyon dolar ile kakao ve çikolata sektörü oldu. Bu sektörün ardından sert kabuklu meyveler sektörü 38 milyon dolar, tohumculuk sektörü 30 milyon dolar, alkollü içecekler sektörü 12 milyon dolar ve meyve suyu sektörü 6 milyon dolar ile ithalatı değer olarak en fazla artan sektörler olarak sıralandı.

Bu dönemde ithalatı en çok düşen sektörler ise 1 milyar 203 milyon dolar ile un sektörü, 572 milyon dolar ile bitkisel yağ sektörü, 483 milyon dolar ile hayvan yemi sektörü, 180 milyon dolar ile bakliyat sektörü ve 139 milyon dolar ile pirinç değirmenciliği sektörü oldu.

Dış ticarete öne çıkan ülkeler

Bu yılın ilk 5 ayında dış ticaret verileri ülke bazında değerlendirildiğinde; en fazla ihracat yapılan ülke 1 milyar 482 milyon dolar ile Irak oldu. Irak'tan sonra en fazla ihracat 839 milyon dolar ile Almanya'ya, 667 milyon dolar ile Rusya'ya, 636 milyon dolar ile ABD'ye ve 457 milyon dolar ile İtalya'ya yapıldı. Yılın ilk 5 ayında, bu

5  lkeye yapılan ihracat toplam ihracatın yüzde 36,37'sini oluşturdu. Aynı dönemde ülke bazında ithalat en fazla 1 milyar 516 milyon dolar ile Rusya'dan yapıldı. Bu ülkeyi, 956 milyon dolar ile Ukrayna, 714 milyon dolar ile Brezilya, 494 milyon dolar ile ABD ve 349 milyon dolar ile Malezya izledi. Bu 5 ülkeden yapılan ithalat, toplam ithalatın yüzde 48,54' n  oluşturdu.

Türkiye'nin en fazla ithalat yaptığı ilk 2 ülke sıralamasında Rusya ve Ukrayna yerlerini korudu. Bu iki ülkeden yapılan ithalat, toplam ithalatın yüzde 29,78'ine denk düştü. Türkiye, yılın ilk 5 ayında en fazla ihracat yaptığı ülkelerden Irak'a buğday unu, dondurulmuş tavuk eti ve kırmızı mercimek, Almanya'ya fındık içi, ambalajlı fındık ile fındık püresi, Rusya'ya ise alabalık, mandalina ve şeftali ihraç etti.

Türkiye aynı dönemde en fazla ithalat yaptığı Rusya'dan buğday, ham ay ı eği, ay ı eği küspesi, Ukrayna'dan ham ay ı eği yağı, mısır danesi ve buğday, Brezilya'dan soya fasulyesi, kahve ve sığır ithal etti. Öte yanda, T  K'in açıkladığı Dış Ticaret Verileri temel alınarak hazırlanan TGDF Dijital Veri Paneli'ndeki hesaplamalara 01 ve 24 fasılları arasındaki tüm Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTIP) kalemleri ile 29'uncu fasıl ve 35'inci fasıldan seçili ürünler dahil edildi.

Bakanlıktan limon depolarına fiyat denetimi

Ticaret Bakanlığı ekipleri, limon fiyatlarındaki artış nedeniyle Mersin'deki depolarda denetim yaptı.

Mersin İl Ticaret Müdürlüğü ekipleri, son günlerde limon fiyatlarında yaşanan artış nedeniyle çalışma başlattı. Ekipler, kent merkezi ve ilçelerdeki soğuk hava depolarında denetim gerçekleştirdi.

Akdeniz ilçesindeki Büyükşehir Belediyesi Yaş Meyve Sebze Toptancı Hal Kompleksi'ne giden ekipler, depolardaki limonların stok durumunu kontrol etti. Denetimlerde, ürünlerin geliş fiyat bilgisine de Hal Kayıt Sistemi (HKS) üzerinden bakıldı.

Mersin Ticaret İl Müdürü Ferhat Sümer, gazetecilere, kent genelindeki denetimlerin aralıksız sürdüğünü söyledi. Fahiş fiyatın önüne geçebilmek için kontrolleri sıklaştırdıklarını belirten Sümer, "Fiyat olumsuzluğunu önlemek ve fiyat istikrarını sağlamak amacıyla başta limon olmak üzere tüm meyve sebze gruplarına yönelik denetimler titizlikle yürütülüyor." diye konuştu.

Mısır fiyatları yüzde 10, buğday yüzde 16 düştü

Chicago'da mısırın kile fiyatı kritik 4 dolar seviyesine indi, buğdayın haziran ayındaki kaybı yüzde 16 seviyesinde gerçekleşti. Uzmanlara göre fiyatlar kısa ve orta vadede destek bulmakta zorlanacak.

EVİRİM KÜÇÜK

Küresel tarım emtialarında düşüş eğilimi ABD'den gelen verilerle derinleşiyor.

Mayıs ayında kuraklığın getirdiği fiyat artışları, Kuzey yarımkürede iyileşen hava ve ekili alanların büyümesiyle tersine döndü. Chicago'da mısırın kile fiyatı kritik 4 dolar seviyesine indi, buğdayın haziran ayındaki kaybı yüzde 16 seviyesinde gerçekleşti.

ABD'de 91.5 milyon dönüm ekili alan

Dünyanın en büyük tahıl ihracatçılarından ABD'de mısır ekimi alanların arttığı gösteren veri fiyatları zayıflatıyor. USDA'nın verilerine göre mısır ekimi 91.5 milyon dönüm olarak gerçekleşti. Analistler mısır alanlarının 90.3 milyon dönüm olmasını bekliyordu. Bu arada, USDA'ya göre, 1 Haziran itibarıyla ABD'deki mısır stokları geçen yılın aynı dönemine göre daha yüksekti. ABD'li mısır yetiştiricilerinin çiftliklerdeki stokları, otuz yılı aşkın süredir yılın bu döneminde en yüksek seviyede.

Küresel üretim artıyor

Mısırı baskılayan bir diğer açıklama Uluslararası Tahıl Konseyi'nden (IGC) geldi. Konseyi (IGC), özellikle Brezilya'nın mahsulüne ilişkin iyileşen görünüm nedeniyle, 2024/25 küresel mısır üretimine ilişkin tahminini 3 milyon ton artırılarak 1 milyar 223 milyon tona çıkardı.

3.98 dolara kadar geriledi

Mısır, fiyatları haziran ayını yüzde 10 düşüşle 4 dolar seviyesinden kapattı. Hafta başında 3.98 dolara sarkıp yılbaşından bu yana düşüşü yüzde 15'i aşan fiyatların destek bulamaması halinde daha da gerileyebileceği uyarısı yapılıyor. Fiyatların güç kazanması için uzmanlara göre 4.40 dolardaki direnci kırması gerekiyor. A/C Trading firmasından Jim Gerlach, şu an mısır dostu bir ortam olmadığını ve fiyatların destek bulmasının zor olduğunu söylüyor.

Buğdayda zayıflık sürüyor

Mısır fiyatlarındaki düşüşün peşine buğday da takıldı. Uzmanlar, "Mısır ana itici güçtür ve buğdayı da peşinden sürükler" diyor. CBOT vadeliğinde buğdayın fiyatı haziranda yüzde 16 düştü ve kile başına 5.75 dolara indi. Bu, Haziran 2022'den bu yana en büyük düşüş oldu. Paris merkezli Euronext'te vadeli Eylül ayı değirmenlik buğdayı ton başına 224 euroya indi. Risk Management Commodities emtia işlemcisi Sherman Newlin, "Buğdayda yükselişe dair hiçbir şey yok ve mısır piyasasıyla birlikte düşüşte" açıklamasında bulundu.

Fiyat gerilemesinde şu faktörler etkili oldu:

- Arjantin'de ekili tarım arazileri, ülkenin bazı kısımlarında son zamanlarda meydana gelen yağışlar nedeniyle arttı.
- Avrupa Komisyonu AB'nin buğday mahsulüne ve ihracatına ilişkin tahminlerini yükseltti. Bu yılki hasadı tahminini 121.9 milyon tona çıkıttı.
- USDA'ya göre ABD buğday stokları 702 milyon kile tahminlerin üzerine çıktı.

5.30 dolara kadar düşebilir

Buğday fiyatları için kritik seviye 5.50 dolar. Fiyatların, bu seviyenin altına inerse 5.30 dolara kadar düşebileceği uyarısı yapılıyor. Uzmanlara göre buğday fiyatlarının yükseliş eğilimine geri dönmesi için 5.94 doları aşması gerektiğini söylüyor. Bu fiyat aşılırsa, 6.32 dolara doğru hareket yaşanabileceği belirtiliyor.

Rusya Gıda Güvenliđi Kurumu: Rusya, Türkiye'den 38,2 milyon adet yumurta ithal etti

Rusya'nın, yılın ilk yarısında Türkiye'den 38,2 milyon adet yumurta ithal ettiği açıklandı.

Rusya Gıda Güvenliđi Kurumu'ndan yapılan açıklamada, yılın ilk yarısında Türkiye, Belarus ve Azerbaycan'dan toplam 447,7 milyon yumurta ithal edildiği kaydedildi.

Türkiye'den ithal edilen yumurta miktarı 38,2 milyon adede ulaştı

Yılın başından bu yana Türkiye'den ithal edilen yumurta miktarının 38,2 milyon adede ulaştığı bilgisine yer verilen açıklama, Belarus'tan 363 milyon, Azerbaycan'dan ise 46,5 milyon yumurtanın ithal edildiği belirtildi.

Rus hükümeti, ülkede hızla artan yumurta fiyatları nedeniyle Rusya'ya 1,2 milyar yumurtanın vergisiz ithalatına izin vermişti.

Asgari vergiden dönüş yok: İşte hazırlanan vergi taslağının son hali!

EKONOMİ yazarı Abdullah Tolu, iş dünyasının görüşüne sunulan Torba Yasa teklifinin ayrıntılarına ulaştı. Görüşlerin değerlendirilmesinin ardından son şekli alacak olan teklif ilk kabine toplantısında ele alınacak ve ardından TBMM'ye sevk edilecek.

Vergi düzenlemelerine ilişkin olarak hazırlanan Torba Yasa teklifi iş dünyası temsilcileri ile paylaşıldı ve görüşlerine başvuruldu. İş dünyasına sunulan Torba Yasa teklifinde asgari vergi düzenlemeleri öne çıkıyor. Türkiye'deki şirketlere Asgari Kurumlar Vergisi geliyor. Kurumlar Vergisi; indirim ve istisnalar düşülmeden önceki kurum kazancının %10'u olarak hesaplanan asgari vergiden veya beyan edilen hasılatın %2'si matrah kabul edilerek %10 olarak hesaplanan asgari verginin yüksek olanından az olamayacak.

Bilanço ve işletme hesabı esasına göre defter tutan ticari kazanç mükellefleri ile serbest meslek kazançlarına ise Asgari Gelir Vergisi geliyor. Ticari ve serbest meslek mükelleflerinin yıllık beyannamelerinde beyan ettikleri vergiye tabi kazançlarının hasılatlarının %5'inden az olması halinde, aradaki fark üzerinden tarife göre vergi hesaplanacak.

Doktor, avukat, diş hekimi vb. Serbest meslek kazancı elde edenlerden hasılat kontrolü ve beyanları ile hasılat kontrolleri sırasında elde edilen verilere göre tespit edilen kazançları arasında %20 'den fazla fark bulunması halinde izah istenecek ve

izahı yeterli görülmeyenlere hasılat tespitlerine göre belirlenen kazanç üzerinden tarhiyat yapılacaktır.

Çok uluslu şirketlere Küresel Asgari Kurumlar Vergisi uygulanacak. Verginin oranı yüzde 15 olarak belirlendi.

Gayrimenkullerle ilgili birçok düzenleme çıkarıldı

Gayrimenkullerle ilgili birçok öneri teklifte yer bulmadığı gözlemlendi. Buna göre gayrimenkullerde 5 yıl elde bulundurma ile ilgili düzenleme teklifte yer almayacaktır. Konut kira istisnasının kaldırılmasına ilişkin düzenleme de aynı şekilde teklife giremedi. Teklitten çıkarılan bir başka öneri de tapuda gerçek bedele geçiş oldu.

Borsa kazanç vergisi sonbahara bırakıldı

Borsa kazançlarının vergilendirilmesi ve borsa işlem vergisi tekliften çıkarıldı, sonbaharda gündeme gelecek Torba Yasa'da yer alacaktır. Ancak GYO ve GYF'lere kurumlar vergisi istisnasının devamı için %50 temettü dağıtma zorunluluğu getiriliyor. Hisse senetlerinde elde tutma süresi 2 yıldan 5 yıla çıkarılıyor, ortaklık paylarının satışı da bu kapsama alınıyor. İştirak hissesi satış kazancı istisnası ve KDV istisnası kaldırılıyor. Müktesep haklar korunacak ancak KDV istisna oranı yüzde 75'ten yüzde 25'e indirilecek. İştirak hissesi kısmi bölünme kapsamından da çıkarılacaktır. Birleşme, devir ve bölünme işlemlerinde devreden KDV ve iade hakkı, zamanaşımına bağlı olmaksızın vergi incelemesi sonucuna göre yeni şirket tarafından indirilebilecek. İndirilecek KDV'nin 5 takvim yılı süresince indirim yoluyla giderilememesi halinde, bu süre sonunda kayıtlardan çıkarılarak yapılacak vergi incelemesi ile gelir veya kurumlar vergisinin tespitinde gider olarak dikkate alınacaktır. Torbada kripto varlıkların vergilendirilmesine yönelik de düzenleme yer alacaktır.

Serbest bölgeye istisnası ihracatla sınırlı olacak

Serbest bölge kazanç istisnasının kapsamı daraltılıyor. İstisnanın serbest bölgelerde faaliyet gösteren şirketlerin münhasıran ihracattan elde ettikleri kazançlarla sınırlandırılması öngörülüyor. YİD ve KÖİ proje kazançlarının kurumlar vergisi oranı da 5 puan artırılarak yüzde 25'ten yüzde 30'a çıkarılıyor. Yurt dışı çıkış harcı tutarı artırılıyor, harç tutarının her yıl yeniden değerlendirilme oranında artırılması için düzenleme yapılıyor. Malûl ve engellilerin araç alımlarındaki ÖTV istisnasının süresi 5 yıldan 10 yıla çıkarılıyor. İstisna kapsamında alınan araçların, veraset yoluyla intikali veya ilk iktisap tarihinden itibaren on yıl içerisinde satılması halinde, zamanında alınmayan vergilerin mirasçılardan ya da istisnadan yararlananlardan alınması ve her sene yeniden değerlendirilme oranında artan tutarın (araç satış bedelinin), yeniden değerlendirilme oranının yarısı kadar artırılması öngörülüyor.

Uzlaşma ceza ile sınırlı

Uzlaşmada vergi aslı uzlaşma kapsamından çıkarılıyor, sadece cezalarda uzlaşma olacaktır. Kurumlar Vergisinde tevkifat yoluyla vergilemenin kapsamı genişletiliyor. E-ticaret platformları aracılığıyla gerçekleşen satışlardan %15 tevkifat yapılması,

KDV’de kısmi tevkifat uygulanan işlemlerden kurumlar vergisi tevkifatı yapılması gündemde. Kamuoyunda “nerden buldun” olarak değerlendirilen “özel gider harcama bildirimi” tekliften çıkarıldı.

Özel usulsüzlük cezaları can yakacak

- Kayıt dışı faaliyet gösterene artırımlı ceza geliyor. Verginin 1 katı olarak kesilecek cezalarda 1,5 kat; verginin 3 katı olarak kesilen cezalarda 4,5 kat olarak uygulanacak.
- Başkasına ait pos cihazını kullanana her bir tespit için bilanço esasına göre defter tutanlara 90 bin, işletme hesabında defter tutanlara 45 bin TL ceza kesilecek.
- Başkalarının IBAN’ını kullanan ve kullandırana asgari 30 bin TL, azami 20 milyon TL olmak üzere işleme konu tutarın %10’u nispetinde, ayrı ayrı özel usulsüzlük cezası kesilecek.
- Fatura düzenlemeyenlere 1. tespitte asgari 30 bin TL olmak üzere faturaya yazılması gereken meblağın %30’u oranında özel usulsüzlük cezası kesilecek. Bu şekilde kesilen cezaların toplamı 1 yılda 10 milyon TL’yi aşamayacak.
- Vergi Usul Kanunundaki belgeler yerine başka belge düzenleyenlere asgari 20 bin TL olmak üzere fatura tutarının yüzde 20’si oranında özel usulsüzlük cezası kesilecek. 1 yılda kesilecek cezaların toplamı 10 milyon TL’yi aşamayacak.
- Ödemelerde banka ve finans kurumu zorunluluğuna uymayanlara 25 bin TL’den az olmamak üzere ödeme tutarının yüzde 10’u oranında özel usulsüzlük cezası kesilecek.
- Kira ödemelerinin elden yapıldığının tespit edilmesi halinde, 6 bin 500 TL’den az olmamak üzere kira bedelinin yüzde 10’u oranında ceza kesilecek. 1 yılda kesilecek cezaların toplamı 20 milyon TL’yi aşamayacak.

Mehmet Özhaseki bakanlıktan istifa etti

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet Özhaseki, sosyal medya X hesabından yaptığı paylaşımında "Üstlendiğim bu kutlu görevi sağlık sorunlarım sebebiyle kendi dileğimle bırakmak istediğimi Sayın Cumhurbaşkanımıza arz ettim" dedi.

Mehmet Özhaseki, paylaşımında şu ifadeleri kullandı:

"Aziz milletimiz,

Uzun zaman önce; 1994 yılında Kayserili hemşehrilerimizin yoğun talebi üzerine, belediye başkanı olarak hizmet kervanına katılmıştım. Türkiye'nin zor yıllarıydı o dönemler. Kayseri Büyükşehir Belediye Başkanı olarak devam eden bu yolculukta doğduğum şehre hizmet etmekten, her bir köşesine emek verip iz bırakmaktan derin bir manevi haz duydum.

İlerleyen yıllarda çok farklı alanlarda memleket hizmetinde görev almak kader yazgımız oldu. Önce Kayseri Milletvekili sonrasında AK Parti Genel Başkan Yardımcılığı ardından da Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı olarak güzel Türkiye'mize hizmet ettim. Bu hizmet süresi boyunca Sayın Cumhurbaşkanımızla yol yürümek her daim bizim için bir onur vesilesi olmuştur. Ülkemizin başına gelen en büyük doğal afette yaraları sarmak ve yıkılan şehirlerimizi imar etmek için tarihi bir sorumluk üstlendim. Hamdolsun; geldiğimiz noktada işlerin çözümünde önemli bir mesafe alınmış oldu.

Yeni Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu oldu

Resmi Gazete'de Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın imzasıyla yayımlanan atama kararına göre, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın görevden af talebi kabul edildi, yerine Prof. Dr. Kemal Memişoğlu atandı.

2/7/2024 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan karara göre görevden af talebi kabul edilen Fahrettin Koca'dan boşalan Sağlık Bakanlığına, Cumhurbaşkanı Kararı ile İstanbul İl Sağlık Müdürü Prof. Dr. Kemal Memişoğlu atandı.

Bakan Şimşek uyardı: Kayıt dışı tek bir alan kalmayacak

Türkiye’de birçok kesimin vergiden imtina ettiğini belirten Bakan Mehmet Şimşek, istisna ve imtiyazları kaldırarak vergi tabanını büyüteceklerini söyledi. Kuyumcuların yıllık ortalama 16 bin, avukatların 17 bin lira kazanç beyan ettiğini vurgulayan Şimşek, bütün sektörlerle yönelik inceleme yetkisi alacaklarını belirtti.

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, vazgeçildiği belirtilen borsa kazançlarının vergilendirilmesiyle ilgili, “Belki bu pakette değil, önümüzdeki pakette borsa kazançlarının da vergilendirilmesi için çalışıyoruz” dedi.

Hiçbir alanın kayıt dışı kalmayacağını, bütün kazançları makul düzeyde vergilendirileceğini bildiren Şimşek, “İşletme açıldığında kasaya oturup, kapanana kadar hasılatını denetleyeceğiz” diye konuştu. EYT ve asgari ücret konusunda muhalefeti popülizm yapmakla suçlayan Bakan Şimşek, Türkiye’de asgari ücretin düşük olmadığını savundu. Bakan Mehmet Şimşek, Bloomberght- Habertürk TV’de katıldığı canlı yayında vergi paketiyle ilgili uzun süredir yapılan tartışmalara yönelik açıklamalarda bulundu. Piyasanın enflasyon konusunda henüz uygulanan programı tam olarak satın almadığını belirten Şimşek, sene sonunda enflasyonu yüzde 38-42 bandında yüzde 40 civarında beklediğini bildirdi. Aylık enflasyonun yüzde 4’lerde olduğunu hatırlatan Mehmet Şimşek, artık yüzde 2 ve yüzde 1’lerin konuşulacağını kaydetti. Vatandaşın uygulanan programı istihdam boyutuyla hissettiğini şimdi de

alım gücü yönüyle hissedeceğini ifade eden Şimşek, kurda istikrarın önemine işaret etti.

Enflasyonda yaşanacak düşüşün kalıcı olacağını vurgulayan Şimşek, deprem kaynaklı inşaat malzemelerinde yaşanan artış ile büyükşehirlerdeki kira artışının bu sene devam etmesi için bir sebep bulunmadığını aktardı.

“KDV’yi artırdık enflasyonist etki yarattı”

Geçen sene bütçeyi düzeltmek için KDV’nin artırıldığını hatırlatan Bakan Şimşek, bunun enflasyonist etki yarattığını, bu sene ise KDV artışı olmayacağını kaydetti. Temmuz ayında artacak maktu vergilere de değinen Mehmet Şimşek, “Tabii ki bütün yükümlülüklerimizi artırırken, gelirlerimizi de en az enflasyon kadar artırmamız lazım. Muhalefet popülizm yapıyor. Biz devlet yönetiyoruz, bütçe yönetiyoruz. Yoktan kaynak üretme kabiliyetleri varmış gibi yapıyorlar” diye konuştu. Sürdürülebilir yüksek büyüme kadar oluşan refahın paylaşımının da önemli olduğunu söyleyen Şimşek, bu konuda gelecek yıl farklı noktada olacaklarını belirtti. Şimşek, geçen yıl 700 civarında olan risk priminin 270 civarına gerilediğini, bunun gelişmekte olan ülkelere göre 10 kat daha azaltıldığını ifade etti.

“Türkiye’de asgari ücret düşük değil”

Türkiye’de 1970’li yıllarda 70 dolar olan asgari ücretin bugün 524 dolar olduğunu kaydeden Mehmet Şimşek, son 20 yılda asgari ücretteki reel artışın yüzde 5,5 olduğunu bilgisini verdi. Asgari ücretin bu sene de reel olarak artmış olacağını belirten Mehmet Şimşek, yüzde 45’in altına gerileyecek enflasyonun üzerinde bir artış sağlandığını aktardı. Şimşek, Türkiye’de asgari ücretin düşük olmadığını altını çizerken, “Şirketler bunun üzerinde verebiliyorsa vermeli” dedi. EYT konusunda muhalefeti suçlayan Bakan Şimşek, 1980’de 3,8 çalışana bir emekli düşerken, EYT ile birlikte bu sayının 1,4 çalışana bir emekli olarak değiştiğini, EYT’yi meydanlarda muhalefetin pohpohladığını bildirdi.

“Tartışılan paket önerilerden ibaret”

Piyasada üzerinde tartışılan vergi paketine değinen Mehmet Şimşek, bunun kendilerinin hazırladığı bir düzenleme olmadığını, gelen önerilerin toparlandığı bir metin olduğunu söyledi. Gerek motokurye vergilendirilmesi gerekse garsonların bahşişinden vergi alınmasının gündemlerinde olmadığını belirten Şimşek, “Sektörden talep gelmiş, istismar edildiği için, iki konu da pakette yok, muhalefet tarafından istismar edilmiş o yüzden yok” dedi. Türkiye’de birçok kesimin vergiden imtina ettiğini, bununla kayıt dışılıkla mücadele ederek sonuç alacaklarını dile getiren Bakan Şimşek, istisna ve imtiyazları kaldırarak vergi tabanını büyüteceklerini söyledi. Ortalama vergi yükünün milli gelire oranının OECD’de 34, AB’de yüzde 41,2 iken Türkiye’de yüzde 20,8 civarında olduğunu anlatan Şimşek, yine OECD’de dolaylı vergilerin payının da Türkiye’ye göre düşük olduğunu aktardı. Kendi tercihlerinin yeni vergi yükü değil, vergilendirilmeyen alanların vergilendirilmesi olduğunu söyleyen Şimşek, gelirlerin asgari ücret kadar kısmının vergi dışı tutulduğunu, en düşük gelir

vergisin diliminin de yüzde 22'den yüzde 15'e çekildiğini hatırlattı. En yüksek gelir vergisi oranını da yüzde 40'a çıkardıklarını belirten Şimşek, "Koparılan yaygaralar doğru değil, tercihimiz vatandaşın en düşük vergi yüküne tabi tutulması" değerlendirmesinde bulundu.

"Avukat, kuyumcu 16-17 bin lira gösteriyor"

Küresel Asgari Kurumlar Vergisi ve yurt içi şirketlere yönelik Asgari Kurumlar-Gelir Vergisi üzerinde çalıştıklarını dile getiren Mehmet Şimşek, çeşitli meslek gruplarının beyan ettikleri yıllık ortalama matrahlardan örnekler verdi. Kuyumcuların yıllık ortalama 16 bin 46 lira, doktorların 27 bin 376 lira, avukatların ise 17 bin 805 lira kazanç beyan ettiğini vurgulayan Şimşek, bütün sektörlerle yönelik inceleme yetkisi alacaklarını belirtti. Bu kapsamda hasılat tespiti yaparak, hasılatı aykırı beyandan izah isteyeceklerini ifade eden Bakan Şimşek, bu izahlar tatmin edici değilse, gereğini yapacaklarını söyledi. Şimşek, bu incelemelerin değişik günlerde tekrarlanacağını belirtti. Şimşek, sembolik kâr beyan edenlerin de eklenmesiyle Kurumlar Vergisi mükelleflerinin yarısından fazlasının vergiden kaçınmaya çalıştığının ortaya çıktığını söyledi. Mehmet Şimşek, inceleme, hasılat tespiti, izaha davet müesseselerini güçlendireceklerinin altını çizdi.

"GYF'de vergi istisnasını kaldırmayı düşünüyoruz"

Belge düzenine uymayanların, KDV oranını yanlış gösterenlerin cezalandırılacağını dile getiren Şimşek, Gayrimenkul Yatırım Fonlarında vergi istisnasını kaldırmayı düşündüklerini, YİD ile yapılan KOİ projelerinin kurumlar vergisi oranını da yüzde 25'ten yüzde 30'a çıkarılacağını bildirdi.

"İmkani olmayan zaten yurt dışına gitmiyor"

Yine çok tartışılan yurt dışına çıkış harcı ile ilgili de açıklamalarda bulunan Mehmet Şimşek, 1963 yılında vergi olarak uygulanan sistemin ücretinin 100 dolar olduğunu hatırlattı. AK Parti döneminde bunun sembolik hale getirildiğini söyleyen Şimşek, rakam vermedi ancak deprem felaketinin yaralarının sarılması için yurt dışı çıkış harçlarının artırılmasını düşündüklerini belirtti. Şimşek, yurt dışına gidenlerin tatil amaçlı çıktığını ifade ederken, "İmkani olmayan zaten yurt dışına gitmiyor" şeklinde konuştu.

"Denetlemede yapay zekadan destek alacağız"

Mehmet Şimşek, yapay zeka alanında faaliyet gösteren bir şirket ile görüşürken, gündeme bütün vergi mükelleflerinin elektronik ortamda defterlerinin incelenip rapor hazırlanıp hazırlanamayacağını sorduğunu bildirdi. Bu konuda Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın bir modül üzerinde çalıştığını dile getiren Şimşek, "Rapor hazırlayabileceğini söyleyen şirketlere kapımız açık" dedi.

"Çok kazananı uyarıyorum, denetimi sıkılaştıracamız"

Türkiye'de 2,6 milyon mükelleften 1,2 milyonunun zarar beyan ettiğini tekrarlayan Şimşek, beyan ile hasılat arasında inanılmaz uyuşmazlık bulunanlar olduğunu

belirterek, “Çok kazananları uyarıyorum, vergiden kaçınma, kayıt dışı çabalarının cezalarını ağırlaştıracamız, denetimi sıklaştıracamız. Giderek daha çok algoritmaları devreye alacağız” ifadelerini kullandı.

Borsa kazancına vergi rafa kalkmadı

Bakan Şimşek, taslak kamuoyuna ilk yansıdığında yarattığı büyük tartışma sebebiyle ‘gündemde yok’ denilerek geri çekildiği belirtilen borsa kazançlarının vergilendirilmesine ilişkin konunun tamamen rafa kalkmadığına yönelik ifadeler kullandı. Bakan Şimşek, kripto varlıkların vergilendirilmesiyle, borsa kazançlarının vergilendirilmesi konularının belki bu pakette olmaza da önümüzdeki pakette olması için çalıştıklarını, sermaye kazançlarının ilave vergilendirilmesi için ilave çalışma gerektiğini belirtti.

‘Bu kadar dövizi ne yapacağız!’

Alaattin AKTAŞ

02 Temmuz 2024 Salı

Karadeniz’in küçük bir ilçesinde belediye seçimleri yapılacaktır. Adaylar kıran kırana mücadele etmekte, vaatler peş peşe sıralanmaktadır. Adaylardan biri kendini bu yarışa iyice kaptırır ve bölge halkının milliyetçi yapısını da bildiği için seçimi kazandığı takdirde Çin’e savaş açacağı vaadinde bulunur. O aday seçimi kazanır, aradan aylar geçer ama Çin’e savaş açıldığı yoktur. Beklemekten sıkılan ahali bir gün belediye binasını basar ve başkandan Çin’e niye savaş açılmadığının hesabını sorar. Başkanın makul(!) bir gerekçesi vardır:

“Savaş ilan etmekte bir sorun yok, hazırız. Ama öldüreceğimiz o kadar Çinliyi nereye gömeceğiz, onu bilmiyoruz. O yüzden savaş ilan edemedik.”

Bu fıkranın çok değişik versiyonları olduğunu da belirteyim.

“Gelen dövizle uğraşıyoruz”

Bu fıkra dün Mehmet Şimşek’in Türkiye’ye getirilen yüklü dövizle uğraşmak zorunda kalındığına ilişkin sözleri üzerine pek çok yerde anlatıldı.

Çinlileri gömmek-gelen dövizle uğraşmak...

Maliye Bakanı Mehmet Şimşek’in dün Bloomberg-HT’deki röportajda Türkiye’nin ekonomi gündemini belirleyen açıklamalar yaptı. Bu açıklamaların bir kısmı epeyce tartışma doğurdu ve tepki çekti. Şimşek neler mi söyledi, çok kısa bir özet...

- Asgari ücretin reel olarak birçok ülkeden yüksek olduğunun ifade edilmesi...

- Seans devam ederken ve piyasalar işlem vergisi tartışmasını henüz unutmamışken bu kez de daha sonraki bir pakette borsa kazançlarının vergilendirileceğinin açıklanması... **“Zamanı mıydı bu açıklamanın”** şeklindeki yorumlar çok fazla dile getirildi ve borsada belirgin bir düşüş yaşandı. Kuşkusuz hisse senedi gelirinden de vergi alınabilir, alınmalı da; ancak daha ne zaman gündeme geleceği bile belli

olmayan bir düzenleme için şimdiden bir açıklama yapmak piyasayı sarstı. Hele hele bunu borsa açıkken ve işlemler devam ediyorken yapmak... Şimşek dün çıkıp **“Şu tarihte ve şu şekilde bir vergi öngörüyoruz”** dese piyasa daha az olumsuz etkilenirdi. Şimdi ise zamanı, oranı ya da miktarı belli olmayan bir vergi söz konusu. Bu da borsada çok büyük bir düşüşe yol açtı.

- EYT'nin muhalefetin **“popülist iteklemesi”** sonucu çıkarıldığı görüşü...

- EYT için bunu söyledikten sonra muhalefeti popülizm yapmakla eleştirmek ve **“Biz devlet yönetiyoruz, biz bütçe yönetiyoruz. Biz popülist baskılara boyun eğmeyeceğiz”** demek. Haliyle “EYT’de muhalefete bir anlamda boyun eğilmiş olmadı mı” diye soruldu tabii ki.

Ya yurt dışına çıkış harcı konusuna ne demeli! Şimşek, **“Doğrusu bize böyle bir öneri geldiği zaman buna hayır demedik”** dedi. Yani bu harç artışı önerisi Maliye’ye, Maliye dışındaki bir kurumdan mı gelmiş? Tabii ki yok öyle bir durum.

Dedim ya Şimşek dün Türkiye’nin ekonomi gündemini belirledi.

78 milyar dolar

Konuşmada çok detay var. Bunlardan biri de Merkez Bankası’nın rezervindeki artış. Şimşek son aylarda çok güçlü bir kaynak girişi olduğunu belirterek **“Şu anda bu kaynak girişini nasıl yönetiriz, onunla uğraşıyoruz”** diye konuştu. Şimşek şöyle devam etti:

“Giren kaynak karşılığında TL basıyoruz. O da dezenflasyon sürecini tehdit ediyor. Tutar 78 milyar dolar civarına ulaştı. Türkiye finans tarihinde eşi benzeri görülmemiş. Bunun önemli bir kısmı yurt içindeki mevduat sahibi vatandaşlarımızın TL tercihi. Bir kısmı da dış kaynak.”

Adeta daha fazla giriş olursa ne yaparız dercesine bir kaygı!

Döviz geliyor, güzel; ama bu sefer de TL çoğalınca enflasyonla mücadele sekteye uğruyor. TL çoğalıyor ama faiz de indirilemiyor.

Döviz gelmese kur artacak, enflasyon yine sekteye uğrayacak. O döviz yok mu, o döviz; gelse başa bela, gelmese yine bela.

Şimdi o kasaba politikacısının Çin’e niye savaş ilan edemediğini daha iyi anlıyoruz değil mi...

Nereye gömeceğiz milyarlarca Çinliyi?

Ne yapacağız milyarlarca dolar karşılığı piyasaya çıkacak TL’yi?

Kaldı ki net rezervde artıya geçilmesini sağlayan dövizin önemli bir kısmı yurt dışından gelmiş de değil. Yani gelen Çinli yok! Bu rezerv artışının önemli bir kısmı yurt içinde vatandaşın dövizden TL'ye geçmesiyle sağlandı. KKM'deki çözölmeyi de bu kapsamda düşünmek mümkün. Yurt içindeki geçiş, o para bankadan çekilip harcamaya dönüşmediği sürece doğrudan bir TL de yaratmıyor üstelik.

Ama şunu görüyoruz, demek ki yurt dışı kaynaklı çok daha fazla döviz girişi olsa o kasaba politikacısı gibi ne yapacağımızı bilemez hale geleceğiz.

Şu anlaşılıyor; ya son dönemde bu ölçüde döviz geleceği tahmin edilmemiş ya da döviz geldiğinde ne yaparız diye bir çalışma yapılmamış. Yani Çin'in nüfusu hiç hesaba katılmamış!

Enflasyonda 40'a razı mıyız?

Bu arada Şimşek'in laf arasında Merkez Bankası'nın yüzde 38'lik enflasyon tahmininde üst bandın yüzde 42 olduğunu hatırlattığını ve 2024 enflasyonu yüzde 40 civarında olsa da olur gibi bir ifade kullandığını da belirtelim.

“Kamuda istihdam” tartışması büyüyor

Naki BAKIR

02 Temmuz 2024 Salı

İş adamı Rahmi Koç'un, "Devlette 5,5 milyon kişi çalışıyor, diyorlar. Bu devlet 2 milyon kişiyle de döner" açıklaması, Liberal Demokrat Parti (LDP) Cem Toker'in destekleyici açıklamaları, daha sonra çok sayıda akademisyen ve uzmanların konuya ilişkin lehte ve aleyhte görüşlerle katılması ile büyüyen "kamuda istihdam" tartışması devam ediyor.

Veriler ise son on yılda kamu istihdamında, nüfustaki ve toplam istihdamdakine göre çok daha yüksek artışlar yaşanmakla birlikte, ülke istihdamında kamunun payının dünya ortalamalarına göre yüksek olmadığını, hatta Türkiye'nin bu açıdan en sonlarda yer aldığını gösteriyor.

Toplam sayı 5,2 milyon

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın kamu istihdamı verileri, genel bütçeye dahil kuruluşlar, YÖK ve üniversiteler, özel bütçeli idareler, düzenleyici ve denetleyici kurumlar, sosyal güvenlik kurumları, döner sermayeler ve kefalet

sandıkları, KİT'ler, yerel yönetimler ve iştirakleri ile diğer tüm kamu birimlerindeki toplam çalışan sayısını ortaya koyuyor.

En son Mart 2024 durumunu yansıtan verilere göre, tüm bu kuruluş ve birimlerde çalışanların toplam sayısı anılan tarih itibarıyla 5 milyon 238 bin 424 kişi. Bunun 3 milyon 471 bin 190'ını 657 sayılı yasaya tabi kadrolu personel, 378 bin 13'ünü sözleşmeli personel, 1 milyon 285 bin 784'ünü kamuda sürekli ve geçici statüde çalışan işçiler, 103 bin 447'sini de diğer kamu personeli oluşturuyor.

On yılda en çok artış kamu işçisinde

Kamuda istihdam sayıları						
	Kadrolu personel	Sözleşmeli personel	İşçi		Diğer çalışan	Toplam kamu ç.
			Sürekli	Geçici		
2013	2.526.391	193.775	347.817	22.602	132.899	3.223.484
2014	2.742.103	113.111	342.759	28.684	122.195	3.348.852
2015	2.823.760	127.156	322.346	25.103	120.476	3.418.841
2016	2.922.961	148.392	389.971	23.002	120.079	3.604.405
2017	2.831.062	246.294	384.911	19.157	121.311	3.602.735
2018	2.826.883	256.290	486.618	24.391	120.299	3.714.481
2019	2.939.450	427.550	1.123.864	48.567	104.643	4.644.074
2020	2.970.210	502.554	1.162.439	49.863	106.505	4.791.571
2021	3.003.603	529.194	1.188.689	48.920	106.864	4.877.270
2022	3.093.557	591.230	1.165.522	52.651	107.944	5.010.904
2023	3.477.259	330.863	1.224.967	38.848	103.834	5.175.771
2024 Mart	3.471.190	378.013	1.237.626	48.148	103.447	5.238.424
Değ. sayı	944.799	184.238	889.809	25.546	-29.452	2.014.940
Değ. %	37,4	95,1	255,8	113,0	-22,2	62,5

CB Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın veri setinden yapılan hesaplama 2013 sonu ile bu yılın mart sonu arasındaki yaklaşık on yıllık dönemde tüm kamu birimlerindeki toplam çalışan sayısının yüzde 62,5 oranında 2 milyon 14 bin 940 kişi arttığını gösterdi.

Bu dönemde kamudaki kadrolu personel sayısı yüzde 37,4 oranında 944 bin 799 kişi artarken, sözleşmeli personel sayısında yüzde 95,1 oranında 184 bin 238 kişilik bir artış oldu. Anılan dönemde kamu çalışanları içinde açık farkla en yüksek artış ise işçi kadrolarında yaşandı. Kamuda çalışan sürekli işçilerin sayısında bu dönemde yüzde 255,8 oranında 889 bin 809, geçici işçilerde yüzde 113 oranında 25 bin 546 ve böylece toplam kamu işçisi sayısında yüzde 247,1 oranında 915 bin 355 kişilik artış yaşandı.

Kamudaki diğer personel sayısı ise söz konusu dönemde yüzde 22,2 oranında 29 bin 452 kişi azaldı.

En büyük artış 2019'da

Kamu kesiminde çalışanların toplam sayısına yıllar itibarıyla bakıldığında, en çok artışın 2019'da yaşandığı dikkati çekti.

2014'te 125 bin 368 kişi, 2015'te 69 bin 989 ve 2016'da 185 bin 564 kişi artan, 2017'deki 1.670 kişilik artışın ardından 2018'de 111 bin 746 artan toplam kamu çalışan sayısında 2019'da ise 929 bin 593'le yıllık 1 milyona yakın artış oldu. Kamu çalışanlarının sayısı pandeminin başladığı 220'de 147 bin 497 kişi, 2021'de 85 bin 699 kişi, 2022'de 133 bin 634 kişi, 2023'te 164 bin 867 ve bu yılın ilk üç ayında 62 bin 653 kişilik artış kaydetti.

Buna göre toplam kamu çalışanı sayısında 2013'ten bu yana yaşanan 2 milyon dolayındaki artışın neredeyse yarısı tek bir yılda gerçekleşti.

Her 100 kişiye 6 kamu çalışanı

Kamu çalışanlarının toplam istihdam ve nüfustaki ağırlığı				
	Toplam nüfus (Kişi)	Toplam istihdam (Bin kişi)	100 kişiye düşen kamu ç.	Kamu ç. / Top. ist. (%)
2013	76.667.864	24.328	4,2	13,3
2014	77.695.904	25.614	4,3	13,1
2015	78.741.053	26.174	4,3	13,1
2016	79.814.871	26.411	4,5	13,6
2017	80.810.525	28.136	4,5	12,8
2018	82.003.882	27.631	4,5	13,4
2019	83.154.997	27.728	5,6	16,7
2020	83.614.362	26.327	5,7	18,2
2021	84.680.273	29.550	5,8	16,5
2022	85.279.553	31.173	5,9	16,1
2023	85.372.377	32.113	6,1	16,1
2024 Mart	85.372.377	32.252	6,1	16,2
Değ. sayı	8.704.513	7.924		
Değ. %	11,4	32,6		

En son 2023 sonu itibarıyla 85 milyon 372 bin 377 kişi olarak sayılan toplam nüfusta 2013 sonuna göre artış ise yüzde 11,4 oranında 8 milyon 704 bin 513 kişi düzeyinde bulunuyor. Son nüfus verisi baz alındığında Mart 2024 itibarıyla her 100 kişiye 6,1 kamu çalışanı düşüyor.

Her 100 kişiye düşen toplam kamu çalışanı sayısı 2013 yılında 4,2 düzeyinde bulunuyordu. İzleyen iki yılda 4,3, sonraki üç yılda 4,5 olarak seyreden bu denge, 2019 yılında yüzde 5,6'ya ve izleyen yıllarda sürekli artarak 6,1 kişiye ulaştı.

Çalışanların yüzde 16'sı kamuda

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) aylık verilerine göre Aralık 2013'te 24 milyon 328 bin kişi olan istihdamdaki toplam nüfus yüzde 32,6 oranında 7 milyon 924 bin kişilik artışla Mart 2024 itibarıyla 32 milyon 252 bin kişiye ulaştı.

2013 sonunda yüzde 13,3 olan toplam kamu istihdamının toplam ülke istihdamı içindeki payı, yıl sonları itibarıyla 2017'de yüzde 12,8'e düştükten sonra, izleyen yıllarda yükselerek 2019'da yüzde 16,7'ye, 2020'de yüzde 18,2'ye kadar yükseldi. Bu oran, 2021 sonunda yüzde 16,5'e, 2022 sonunda yüzde 16,1'e düştü. 2023 sonunda da aynı düzeyde gerçekleşen kamu istihdamının toplamdaki payı bu yılın mart sonu itibarıyla yüzde 16,2 oldu.

Bu verilere göre kamu çalışanlarının toplam sayısı son on yılda genel nüfus artışı ve toplam istihdamdaki artışın çok üzerinde gerçekleşti. Mart 2024 itibarıyla toplam ülke istihdamı içinde kamuda kadrolu çalışanlar yüzde 10,8, sözleşmeli personel yüzde 1,2, kamu işçileri yüzde 3,9, diğer kamu personeli de yüzde 0,3'lük bir ağırlık oluşturuyor.

OECD ülkelerinden düşük

Sayısı son on yılda nüfus ve genel istihdama göre çok daha hızla artmasına rağmen, Türkiye'de kamu çalışanlarının ülke istihdamı içindeki payı Ekonomik İş birliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) ortalamasının ise oldukça altında bulunuyor. Merkezi yönetime dahil birimlerde çalışanları kapsayan ve 2021 yılı durumunu yansıtan en son verilerine göre OECD ortalamasında yüzde 18,6 olan kamu çalışanlarının toplam istihdama oranı, aynı yıl itibarıyla Türkiye'de yüzde 13,5 düzeyinde gerçekleşti.

Türkiye bu oranla 31 ülke arasında 27'nci sırada yer aldı. Söz konusu oranın Türkiye'den daha düşük olduğu ülkeler ise yüzde 12,1'le Hollanda, yüzde 11,1'le Almanya, yüzde 8,8'le Güney Kore ve yüzde 4,6 ile Japonya. Kamu istihdamının payının en yüksek olduğu ülkelerin başında ise yüzde 30,9'la Norveç geliyor. Bu ülkeyi yüzde 39,3'le İsveç, yüzde 28'le Danimarka, yüzde 25,4'le Finlandiya ve yüzde 23,43'le Estonya izliyor.

“Fon akışını nasıl yönetiriz?”

Ferit Barış PARLAK

02 Temmuz 2024 Salı

Sıcak fon akışı “yine” hızlanıyor...

Bu gerçekleşmeyi, suistimal edenler (kötüye/çıkarına kullanmak isteyen) fazlasıyla çıkacak...

Ve bu gerçekleşme, bizim gibi “**serbest üstü piyasa**”da ciddi spekülasyonlara hatta manipülasyonlara vesile olacak...

Hatta...

Döviz fiyatına, dolayısıyla enflasyona etkisi nedeniyle karar alıcılar da, “başarı” olarak nitelendirip, siyaseten kullanacak...

Ve ciddi bir olasılıkla, bu fonları “bizim” sanarak rehavete kapılıp, harcamaları kısı-
maktan uzaklaşacak...

“İsrafı önleyecek” yapısal reformlar “yine” zamana yayılacak...

Nereden biliyoruz?

Bunları yaşadık...

2003 yılından itibaren gelen sıcak para, “kalıcı”, hatta “bizim!” sanıldı...

“Kısa vadeli, yüksek götürülü kredi” olduğu görmezden gelindi...

02.07.24

Çok daha önemlisi...

O sıcak fon akışı:

Alışkanlıklarımızı/kültürümüzü ve dolayısıyla ekonomimizi olumsuz etkiledi...

Nasıl mı?

Sıcak para akışı, “döviz fiyatına olumlu etkisi nedeniyle” ithalatı/tüketimi patlattı...

Üretimden/ihracattan uzaklaştırdı...

Stratejik ve/veya geleneksel ürünlerde dahi “üretici”/”üretim kabiliyeti” **kaybettirdi...**

VELHASIL

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek dün dikkat çekti:

“Fon akışının nasıl yönetileceği önemli.”

Sorularla, ayrıntıya girilebilirdi...

Sorulmadı, Bakan da ayrıntıya giremedi...

Ama...

En azından Şimşek’in (sorulmadan) bu konuya vurgu yapması çok çok önemli...

Çünkü:

“Sıcak para”, bugünkü durumun, yani üretimsizlikten kayıt dışılığa, tüm **sorun besleyici parametrelerin** temelini güçlendirdi...

Abdulkadir Selvi

Özgür Özel'i bekleyen tehlike

Avrupa Birliği sürecine engeller çıkarıldığında Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Gerekirse adına 'Kopenhag değil, Ankara kriterleri' deyip yolumuza devam ederiz" demişti.

Normalleşme süreciyle ilgili de benzer bir süreç işliyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Kelebek ömürlü olmasın" diye uyarmıştı. Tam aksine normalleşme sürecinin kelebek etkisi yapması bekleniyordu.

HASAR ALDI

Ama Özgür Özel'in neden olduğu yol kazası, Bahçeli'nin resti nedeniyle normalleşme ağır bir hasara uğradı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, "İade-i ziyaretimizin üzerinden daha iki gün bile geçmeden yapılan ve daha sonra dozu sürekli artırılan çığlıkları herkes takip ediyor. Karşımızdakilerin ciddi bir hazım problemi yaşadıkları anlaşılıyor" diye tepki göstermişti.

RAFA MI KALKTI

Peki bu durumda normalleşme süreci tamamen rafa mı kaldırıldı?

İlk başlardaki heyecanını kaybetti, sınırları daraldı ama tamamen ortadan kalkmadı.

NORMALLEŞME BİTMEDİ

CHP Genel Başkanı Özgür Özel, "Normalleşme benim nezdimde bitmedi. Çünkü normalleşmenin toplumsal bir karşılığı var. Bu toplum kavgadan, gerginlikten bıktı. Bu toplum iktidarla muhalefetin Karagöz-Hacivat gibi kısır kavgaları yıllarca sürdürmesinden bıktı. Bu toplum artık kendi sorunlarının konuşulmasını istiyor" dedi. Özgür Özel işin bam teline dokundu. Bu millet devletin tepesinde kavga istemiyor.

KIYMETİNİ BİLMEDİLER

Normalleşme süreciyle ilgili olarak Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın cephesinde son durum ne? Erdoğan, parti kurmaylarına "CHP'ye iade-i ziyarette bulunduk. Kıymetini bilmediler. Ama biz normalleşme sürecini devam ettireceğiz" diyor.

MİLLÎ MESELELERDE NORMALLEŞME

Cumhurbaşkanı Erdoğan, milli meselelerde normalleşmeyi istiyor. "Biz günlük tartışmaların dışında tutulması gerektiğine inandığımız; ülkemize, milletimize ve devletin güvenliğine dair konularda bir ortak bakış açısını, bir ortak duyguyu yakalamaya çalışıyoruz. Sivil ve özgürlükçü anayasa, terörle mücadelede ve dış politika gibi milli meselelerde iç cepheyi sağlamlaştırmanın gayreti içindeyiz" sözleri de bunu ortaya koyuyor.

ÖZGÜR ÖZEL FARKI

Normalleşme sürecinin Özgür Özel açısından ayrı bir önemi var. Kemal Kılıçdaroğlu yıkıcı bir muhalefet yaptı. Özgür Özel, normalleşme siyaseti ile kendine alan açtı. Kılıçdaroğlu'ndan farklı bir çizgi oluşturdu. Böylece Kılıçdaroğlu ve Ekrem İmamoğlu'nun önüne geçti. Özgür Özel şimdi bunu terk ederse Kılıçdaroğlu'nun kötü bir kopyası olur. Zaten Kılıçdaroğlu ile İmamoğlu'nun kısıkcı ile karşı karşıya, bir de eski politikalara teslim olursa kendi farkını ortadan kaldırır.

Özgür Özel'in önündeki en büyük handikaplardan birisi "sıradanlaşmaktır".

KILIÇDAROĞLU'NUN ÜSLUBU

Siyasileri eleştirecek olsam da dikkatli bir dil kullanmaya çalışırım. Kemal Kılıçdaroğlu'nun son dönemlerdeki açıklamalarını takip ederken hangi başlığı atacağım, ne diyeceğim konusunda zorlanıyorum.

Çünkü Kılıçdaroğlu barut gibi. Öyle bir hırsla saldırıyor ki, züccaciye dükkânına girmiş fil gibi kırıp döküyor. Her tartışmada seviyeyi daha da düşürüyor.

Sinan Oğan'a verdiği yanıtı görünce artık bu kadar da olamaz dedim.

Sinan Oğan, ATA İttifakı'nın cumhurbaşkanı adayıydı. 14 Mayıs seçimlerinde yüzde 5.2 oranında oy aldı. İkinci tur öncesinde Kılıçdaroğlu, Sinan Oğan'ı ziyaret edip kendisine destek vermesini talep etti.

SİNAN OĞAN AÇIKLADI

Sinan Oğan, Kılıçdaroğlu'nun kendisine cumhurbaşkanı yardımcılığı ve üç bakanlık teklif ettiğini açıkladı.

Bunun üzerine Kılıçdaroğlu'nun ne yapması beklenirdi? Ya diyecekti ki 'Hayır doğru söylemiyor' ya da 'Onu değil, şunları teklif ettim'. Peki o ne yaptı?

HAKARETLER

Sinan Oğan'a,

- "Sana bırak 3 bakanlık ve cumhurbaşkanı yardımcılığı vermeyi, boyatmak için ayakkabılarımı bile vermem!" dedi.

- "Sen bekacı değil, paracıymışsın" dedi.

- "Sen domuz bağcı teröristlerin ortağısın" dedi.

- "Bir B.O.P. ajanısın" dedi.

Dedi de dedi.

Sinan Oğan'la konuştum. İlk tur seçimlerden sonra Ankara Büyükşehir Belediyesi'ne ait bir tesiste Kılıçdaroğlu ile bir araya geldiklerini söyledi. Kılıçdaroğlu'nun kendisine cumhurbaşkanı yardımcılığı ve 3 bakanlık teklif ettiğini açıkladı.

Bunlar şaşırtıcı değil.

ÜMİT ÖZDAĞ'A BAK SİNAN OĞAN'I ANLA

Kemal Bey, cumhurbaşkanı adayı olmak için yüzde 1 oyu bile olmayan 6'lı Masa'daki 4 partiye cumhurbaşkanı yardımcılığı, 8 bakanlık ve 39 milletvekili vermedi mi? □ Ümit Özdağ'a bir cumhurbaşkanı yardımcılığı, MİT Başkanlığı ve üç bakanlık teklif etmedi mi? Bunu hem 6'lı Masa'daki ortaklarından hem de CHP'den gizlediği ortaya çıkmadı mı? Ümit Özdağ ile gizli protokol yapan yüzde 5.2 oranında oy alan Sinan Oğan'a neler teklif etmez?

BİR EL KAYSERİ'Yİ KARIŞTIRIYOR

Kayseri hayırseverlerin birbiriyle yarıştığı bir şehirdir. Kayseri ticaretin, üretimin şehridir. Ancak Kayseri son günlerde olaylarla gündemde.

Eline baltayı alan iki kişi Atatürk büstüne saldırdı. Görüntülerini izledim, fotoğraflarının çekilmesi için özellikle poz veriyorlar. Belli ki ajan provokatörlere 'Atatürk büstüne saldırın' talimatı verilmiş.

SİLAHLA YARALAMA

Seçimlerden sonra Kayseri Pınarbaşı'nda ise eski MHP'li Belediye Başkanı Memduh Uzunoğlu'nun kardeşi Ejder Uzunoğlu ve beraberindekiler CHP'den Belediye Meclisi üyesi olan Şerafettin Bahadır'ı önce darp edip sonra silahla yaralıyorlar.

SURİYELİ KIZ ÇOCUĞUNA TACİZ

Önceki gece ise Suriyelilerin bir kız çocuğuna cinsel tacizde bulunduğu haberi yayılıyor. Bunu söylemekten utanıyorum ama sadece olayı tarif etmek için yazıyorum. Yoksa alçakça cinsel tacize uğrayan kız çocuğunun hangi milletten olduğu önemli değil. Suriyelilerin, Türk kız çocuğuna cinsel tacizde bulunduğu iddiasıyla kitleler harekete geçiriliyor. Bir grup, Suriyelilere ait işyerlerine, evlere saldırıyor. Yakıp yıkıyorlar. Yangını söndürmek için gelen itfaiyeye dahi engel oluyorlar. Savaşta bile itfaiye ve ambulans engellenmez.

Emniyet görevlileri, cinsel tacize uğrayan Suriyeli kız çocuğu ve ailesinin devlet koruması altında olduğunu söylüyor, ama öfkeli kalabalık bir türlü teskin olmuyor.

BU OYUNU TANIYORUZ

Biz bu oyunu Ankara'da Altındağ'da gördük. Altındağ'da da dışarıdan gelen bir grup Suriyelilerin evlerine, işyerlerine saldırdı.

Türkiye'de gayrimüslim vatandaşlarımıza yönelik 6-7 Eylül olaylarının utancını yıllardır silemedik. Şimdi organize gruplar tarafından Suriyelilere yönelik linç olayları yaşanıyor.

Ama özellikle de huzurun, hayırseverliğin, üretimin, ticaretin, vatana bağlılığın zirvede olduğu bir şehrimiz olan Kayseri'de bunların yaşanması çok üzücü, çok düşündürücü.

İbrahim Kahveci

Maaşlar daha da düşecek

Bu konuda nerede ise tek başıma olduğumu biliyorum ama yılmadan usanmadan tekrar tekrar yazacağım.

Aslında yıllardır söylediklerim de oluyor. Demiştım ki, eğer emeklilik sistemini düzeltmezseniz **emekli maaşları düşecek ve dilenci gibi para almak zorunda kalacaklar.**

Nitekim öyle de oldu.

Ama daha durun, **emekli maaşları daha da düşecek...** Bu kesinlikle olacak. İktidar değişse ve büyük bir reform yapılmazsa da bu durum sürecektir.

Gelin beraber anlatayım.

SGK kayıtlarına göre Nisan 2024 itibari ile 16 milyon 303 bin kişi emekli maaşı alıyor. 2022 yılı sonunda bu sayı 13 milyon 933 bindi.

2022 sonunda çalışıp prim ödeyenlerin sayısı 23 milyon 741 bin iken şimdi bu sayı 22 milyon 942 bine düştü. Kısaca son 16 ayda aylık bazda prim ödeyenlerin sayısı 50 bin azalırken (her ay) emekli olanların sayısı 148 bin arttı.

Devlet şu anda 16,3 milyon emekliye ve 5 milyon 238 bin kamu personeline maaş veriyor. (Küçük bir kısmı belediyelerde)

Kısaca devlet 21,6 milyon kişiye maaş veriyor.

2024 yılı ilk 4 ayına bakalım.

Devlet 790 milyar lira emekliye maaş ödemiş. Yine devlet 874 milyar lira da kamu personeline maaş ödemiş. **Toplamda devletin ödediği maaş 1 trilyon 664 milyar**

lira... Bakın aynı dönemde toplanan vergi gelirleri 1 trilyon 832 milyar lira, yani maaş ödemesi vergi gelirlerinin %90'ına geliyor.

Ama diyeceksiniz ki SGK çalışanlardan prim geliri alıyor. Haklısınız

O zaman hesabı şu şekilde yapalım: Devlet SGK'ya emekli maaş ödemesi için ilk dört ayda Hazine'den 493 milyar lira aktarmış. İşte bu paraya bir de 874 milyar liralık kamu personel ödemesini ekleyelim: İşte **devletin kasasından çıkan gerçek maaş ödemesi para bu: 1 trilyon 367 milyar lira...**

Ve bu para toplanan vergi gelirlerinin yüzde 74,6'sı ediyor.

Sadece ve sadece kamu personel gideri bile vergi gelirlerinin %47,7'sine ulaşmış durumda. Oysa bu oran 2006-2023 döneminde %30,6 düzeyindeydi.

Yan bugün 1 trilyon 832 milyar lira vergi geliri topluyorsak bunun %30,6'sı olan 560 milyar lirayı kamu personeline ödememiz gerekiyor. Ama 560 milyar lira yerine kamu personeline 874 milyar lira ödüyoruz.

Hatta SGK Hazine ödemesi ve kamu personel gideri toplamı Vergi gelirlerinin %53,3'ü etmesi gerekirken şimdi %74,6'sı ediyor.

Son 18 yılda (2006-2023) vergi gelirlerinin yüzde 22,7'si SGK'ya emekli maaşı için aktarılırken şimdi bu oran %26,9'a çıktı.

Yani durum giderek kötüleşiyor.

Hem emekliler için Hazine'den ödenen pay artıyor, hem de kamu personeli için ödenen tutar artıyor. Bu gidişle **bütçe dediğimiz olay tamamen emekli ve kamu personel maaşına gitmiş olacak.**

Şimdi önümüzde 2 yol var:

1-İlk akla gelen vergiler yolu ile bütçe gelirlerini artırmak. Ama bu nereye kadar kurtaracak. Bakın durum iki açıdan da çok vahim: Hem emekli ödemesi için hem de kamu personeli maaşları için tüm kaynaklar oraya gidiyor.

2-Ya da bu giderleri kırmak... Kamu personel sayısını dün verdim. Türkiye'de kamu personel sayısı nüfusa oranla fazladan 1 milyon 700 bin civarında artmış durumda. Bu artış hem memur kısmında hem de kamu işçisi kısmında gerçekleşmiş.

Aynı durum emekliler için de geçerli. **22,9 milyon prim ödeyenle 16,3 milyon emekli maaşı ödenemez. Ve de 5,3 milyon kamu personel maaşı...**

02.07.24

Ödenemez derken aslında bir tercihi belirtiyorum: Türkiye 34 yaş ortalamasına sahip, yani henüz genç ülkeyiz ama arkadan çocuk gelmiyor.

Genç ülke iken bizler kamu yatırımlarını gerçekleştirmek zorundayız. Yani kalkınmayı sağlamak zorundayız.

Bu bir tercihtir.

Ya çalışıp ekonomik kalkınmayı sağlayacağız ya da kaynakları maaş ödemelerine heba edeceğiz.

Bakınız, sadece 2008-2023 döneminde Hazine'den SGK'ya aktarılan kaynak 525 milyar dolara ulaşmış durumda. Oysa bir düşünsenize bu ülkede 525 milyar dolarlık altyapı yatırımının yapılmış olduğunu...

Neler kaçırdık neler...

Şimdi mesele şu: Kaçırarak süremiz yok.

İktidarı da muhalefeti de maalesef Türkiye'nin bu gerçek sorununu kavramış durumda değil. Ne acı ki **kapkaranlık bir geleceğe yürürken bütün faturayı evlatlarımız ve/veya torunlarımız çekecek.**

Bugün emekli maaşının 10 bin lira olmasına bile şükredeceğiz... Bekleyin..